

Raadpleging betreffende

Ontwerpbesluit van de Raad van het BIPT betreffende de analyse van de enige heffingen (“one-time fees”) en de maandelijkse huurprijs “SLA Repair” van de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren voor toegang tot het televisieaanbod in het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad en voor toegang tot het breedbandaanbod

---

Hoe kunt u reageren op dit document?

Tot 12 november 2020
Enkel via e-mail naar consultation.sg@bipt.be
Met de referentie **Consult-2020-D8**

Aanspreekpunt: Peter Vuchelen, ingenieur-adviseur (+32 2 226 88 96)

Antwoorden dienen elektronisch te worden verzonden naar het opgegeven adres.

Voeg dit [formulier als eerste blad](#) bij uw antwoord a.u.b.

Uw opmerkingen zouden moeten verwijzen naar de paragrafen en/of tekstgedeelten waarop ze betrekking hebben en duidelijk aangeven wat vertrouwelijk is.

INHOUDSOPGAVE

Deel I. Juridische en methodische aspecten	4
1. Inleiding	5
2. Reglementair kader	7
3. Procedure	9
3.1. Nationale raadpleging	9
3.2. Advies van de Belgische Mededingingsautoriteit	9
3.3. Raadpleging van de regulatoren	9
3.4. Europese raadpleging	10
Deel II. Analyse van de kostenmodellen voor toegang tot het coax aansluitnetwerk	11
4. Introductie tot de kostenmodellen	12
4.1. Tariefbepaling	12
4.2. Niet-gemodelleerde diensten	14
4.2.1. Implementatiekosten	14
4.2.2. Interconnectiekosten	16
5. Analyse van de direct toewijsbare personeelskosten	18
5.1. Activatie en installatie	18
5.1.1. Introductie	18
5.1.2. Analyse	20
5.1.2.1. Specifieke opmerkingen over de berekening van de gemodelleerde diensten	20
5.1.2.2. Het toevoegen van een "clawback" mechanisme	20
5.1.2.3. Tarief voor activatie nieuwe lijn bij VOO NV en Brutélé	21
5.1.2.4. De installatiefrequentie van de NTP bij "Dual Visit" installaties bij VOO NV en Brutélé	21
5.1.2.5. Tarief voor "complexe" aansluitingen bij VOO NV en Brutélé	21
5.1.2.6. Tarief voor het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting bij VOO NV en Brutélé	22
5.2. De-activatie en de-installatie	22
5.2.1. Introductie	22
5.2.2. Analyse	23
5.2.2.1. Het tarief voor de-activatie van een lijn bij VOO NV en Brutélé	23
5.2.2.2. Het ontbreken van een tarief voor de-installatie door een begunstigde operator ..	23
5.2.2.3. Verschil tussen kost voor installatie en de-installatie bij Single Visit	24
5.3. Reparatie	24
5.4. De maandelijkse SLA Pro Repair huurkost	25
5.4.1. Introductie	25
5.4.2. Analyse	25
5.5. Colocatie/co-mingling	26
5.5.1. Introductie	26
5.5.2. Analyse	27
5.5.2.1. Algemeen	27
5.5.2.2. Colocatie/co-mingling bij Telenet	27
5.5.2.3. Colocatie/co-mingling bij VOO NV en Brutélé	27
5.6. Ondersteunende diensten voor installaties	28
5.6.1. Introductie	28

5.6.2.	<i>Analyse</i>	28
5.6.2.1.	Massamigraties.....	28
5.6.2.2.	De tarieven voor migraties en configuraties van profielen.....	29
5.6.2.3.	De tarieven voor het annuleren en opnieuw inboeken van een technikerbezoek.	29
5.7.	Ondersteunende diensten voor tv-kanalen.....	30
5.7.1.	<i>Introductie</i>	30
5.7.2.	<i>Analyse</i>	30
6.	Analyse van de overhead- en IT-kosten.....	31
7.	Besluit, inwerkingtreding, beroepsmogelijkheden en handtekeningen	33
7.1.	Besluit en inwerkingtreding	33
7.2.	Beroepsmogelijkheden	38
7.3.	Ondertekening	38

Deel I.   Juridische en methodische aspecten

1. Inleiding

1. De wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna de wet van 13 juni 2005) en de wet van 5 mei 2017 betreffende de audiovisuele mediadiensten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad (hierna de wet van 5 mei 2017) bepalen dat de operatoren die op een markt over een sterke machtspositie beschikken na afloop van de analyse van deze markt (onder andere) verplichtingen inzake toegang, non-discriminatie, kostenbasering en transparantie opgelegd kunnen krijgen.¹
2. Op 29 juni 2018 heeft de Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector een reeks beslissingen genomen met betrekking tot de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep (hierna de CRC besluiten van 29 juni 2018). In die beslissingen worden een aantal maatregelen opgelegd aan Telenet, VOO NV² en Brutélé (hierna ook de kabeloperatoren genoemd). Telenet, VOO NV en Brutélé moeten hun netwerk openstellen voor alternatieve operatoren door de volgende diensten aan te bieden:
  - Aan derden toegang verlenen tot bitstream³;
  - Toegang tot het digitale- en analoge-tv-aanbod⁴.
3. Bovendien zijn Telenet, VOO NV en Brutélé onderworpen aan een verplichting inzake prijscontrole en kostentoerekening aangaande zijn wholesaleprijzen.⁵ Dit besluit stelt de tarieven op die gefactureerd worden aan de alternatieve operatoren voor prestaties uitgevoerd door de kabeloperatoren in het kader van hun referentieaanbiedingen voor toegang tot het televisieaanbod en voor toegang tot het breedbandaanbod.
4. Voor wat betreft elementen die enkel het digitale en analoge tv-aanbod aangaan, behandelt dit besluit alleen de referentieaanbiedingen van Telenet en Brutélé gezien het BIPT voor deze materie enkel bevoegd is in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.
5. Het BIPT heeft in samenspraak met Telenet, VOO NV en Brutélé en de betrokken operatoren beslist om het opstellen van de tarieven te beperken tot de volgende activiteiten:
  - 5.1. Activatie van een (nieuwe) lijn;
  - 5.2. Installatie van een (nieuwe) lijn (door een techniek van de kabeloperator of door een gecertificeerde techniek);
  - 5.3. Installatie van een nieuwe dropkabel of vervanging van een bestaande dropkabel door een techniek van de kabeloperator;

---

¹ Overeenkomstig artikel 58 – 62 van de wet van 13 juni 2005 en artikel 47 – 51 van de wet van 5 mei 2017.

² Voorheen Nethys genaamd. VOO NV is, samen met Brutélé, actief onder het merk VOO.

³ CRC beslissingen van 29 juni 2018 aangaande de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, §§ 2312 e.v.

⁴ CRC beslissingen van 29 juni 2018 aangaande de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, §§ 2878 e.v.

⁵ CRC beslissingen van 29 juni 2018 aangaande de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, sectie 31.5 en 40.5.

- 5.4. De-activatie en de-installatie;
  - 5.5. Migratie van profielen of producten;
  - 5.6. Verschillende diensten gerelateerd aan co-locatie/co-mingling;
  - 5.7. Ondersteunende diensten voor TV kanalen;
  - 5.8. Ondersteunende diensten voor installaties ("Wrongful Repair Request", "Useless Visit", "Appointment Change", ...)
6. Door de omvang en complexiteit van deze kostenmodellen werd beslist om beroep te doen op een consultant die het BIPT zal bijstaan met deze analyse. Axon Partners (hierna "Axon") werd na een algemene offerteaanvraag met Europese bekendmaking als beste bevonden.
  7. Ter voorbereiding van het opstellen van de kostenmodellen hebben het BIPT en Axon verscheidende dataverzoeken verstuurd naar Telenet, VOO NV en Brutélé. De bezorgde gegevens dienden voldoende onderbouwd te worden door hen; het BIPT en Axon hebben er steeds op gelet dat dit het geval was. Wanneer er twijfel ontstond over bepaalde gegevens werd gekeken naar alternatieven, zoals benchmarks bij andere operatoren.
  8. Het BIPT en Axon hebben op basis van de bezorgde gegevens van Telenet, VOO NV en Brutélé een kostenmodel opgesteld voor de hierboven besproken diensten. De resultaten hiervan worden nu in dit besluit besproken en ter raadpleging aan de sector voorgelegd.
  9. Met betrekking tot de verwijzingen in dit besluit naar de artikelen en delen van de referentieaanbiedingen van de kabeloperatoren voor toegang tot het televisieaanbod en voor toegang tot het breedbandaanbod verwijst dit besluit de lezer naar de versies van de referentieaanbiedingen die werden geconsulteerd door het BIPT op 14 april 2020.

2. Reglementair kader

10. Conform artikel 62, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische-communicatie (hierna "de wet van 13 juni 2005"), kunnen verplichtingen tot prijscontrole en kostentoerekeningssystemen worden opgelegd aan ondernemingen die aangewezen zijn als beschikkende over een sterke machtspositie op de markt:

« Art. 62. Het Instituut kan overeenkomstig artikel 55, paragrafen 3 en 4/1, verplichtingen inzake het terugverdienen van kosten en prijscontrole opleggen, inclusief verplichtingen inzake kostenoriëntering van prijzen en kostentoerekeningssystemen, voor het verlenen van specifieke interconnectie- en/of toegangstypes, wanneer uit een marktanalyse blijkt dat de betrokken operator de prijzen door het ontbreken van werkelijke concurrentie op een buitensporig hoog peil kan handhaven of de marges kan uithollen, ten nadele van de eindgebruikers.

Wanneer het Instituut een van deze verplichtingen aan een operator oplegt, wordt rekening gehouden met de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening.

Om investeringen door de operator in nieuwegeneratienetwerken aan te moedigen, houdt het Instituut rekening met de door de operator gedane investeringen, en staat het toe dat hij een redelijke opbrengst krijgt uit zijn gepaste kapitaalbreng, waarbij alle risico's die specifiek verband houden met een bepaald nieuw netwerkproject in beschouwing worden genomen.

§ 2. Iedere operator onderworpen aan een verplichting inzake kostenoriëntering van zijn tarieven, verstrekt aan het Instituut, wanneer dit erom verzoekt, het bewijs van de naleving van die verplichting.

Het Instituut kan van een operator verlangen dat deze volledige verantwoording aflegt. Indien nodig kan het Instituut de aanpassing van de tarieven verlangen.

Voor de berekening van de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening, kan het Instituut boekhoudkundige en kostenberekeningsmethoden gebruiken die los staan van de door de operator gebruikte methoden.

§ 3. Wanneer de invoering van een kostentoerekeningssysteem verplicht wordt gesteld, publiceert het Instituut een beschrijving van dit kostentoerekeningssysteem met daarin ten minste de hoofdcategorieën waarin de kosten worden ingedeeld en de voor de toerekening van de kosten toegepaste regels. »

11. Artikel 51 van de wet van 5 mei 2017 betreffende de audiovisuele mediadiensten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad voorziet in een bijna identieke regeling met betrekking tot de mogelijkheid om prijscontrole en kostentoerekeningssystemen op te leggen aan ondernemingen die over een sterke machtspositie op de omroepmarkt beschikken.⁶
12. Overeenkomstig het CRC besluit van 29 juni 2018 zijn de kabeloperatoren verplicht om toegang te geven tot hun netwerk voor wat betreft het breedband en televisieaanbod.⁷ Dit besluit legt eveneens een verplichting inzake prijscontrole en kostentoerekening aangaande

⁶ Er wordt in dit artikel enkel bijkomend vermeld dat het BIPT rekening kan houden met geldende prijzen van vergelijkbare concurrerende markten.

⁷ Zie het CRC besluit van 29 juni 2018 betreffende de analyse van de markten voor breedband en televisieomroep, hoofdstuk 31 en 40.

de wholesaleprijzen op aan Telenet, VOO NV en Brutélé.⁸ Verder voorziet hetzelfde besluit ook in een verplichting tot transparantie en non-discriminatie, wat de verplichting met zich meebrengt om een referentieaanbod op te stellen.

13. Het CRC besluit voorziet bovendien specifiek dat de tarieven voor de verwante diensten zoals de enige heffingen kostengeoriënteerd moeten zijn. De verplichting inzake kostenoriëntering zal ten uitvoer worden gebracht aan de hand van een bottom-up LRIC-kostenmodel dat de kosten van een efficiënte operator weerspiegelt.⁹ Het BIPT zal hierbij zoveel mogelijk rekening houden met de methode voor de berekening van de kosten die de Europese Commissie aanbeveelt.¹⁰
14. Verder stelt het CRC besluit van 29 juni 2018 expliciet dat het BIPT de methode voor de berekening van de kosten zal kunnen wijzigen, aanpassen of preciseren, op zijn eigen initiatief of op het gerechtvaardigd verzoek van de marktspelers, op voorwaarde dat dergelijke wijzigingen nodig zouden zijn geworden door bijvoorbeeld technische ontwikkelingen, de evolutie van de kosten, ontwikkelingen op de markt of reglementaire aanpassingen. Het BIPT zal rekening houden met de behoefte om de stabiliteit te bewaren op de markt voor elektronische communicatie en op de omroepmarkt.¹¹
15. Deze verplichting is van toepassing op alle diensten die Telenet, VOO NV en Brutélé factureren aan de alternatieve operatoren voor centrale toegang tot het kabelnetwerk en toegang tot hun televisieplatform, de verwante diensten inbegrepen (waaronder de colocatie of de enige heffingen).
16. Op basis van dit CRC-besluit en de recent verkregen gegevens zal het BIPT de eenmalige kosten en het maandelijkse SLA Pro Repair tarief analyseren en de gepaste tarieven hierbij vast leggen.

---

⁸ Hierbij wordt er rekening gehouden met de kosten verbonden aan een efficiënte dienstverlening.

⁹ Overeenkomstig   2552-2553 en   3112-3113 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

¹⁰ Aanbeveling van de Commissie van 11 september 2013 over consistente verplichtingen tot nondiscriminatie en kostenmethodologieën om de concurrentie te bevorderen en investeringen in breedband aantrekkelijker te maken (2013/466/EU).

¹¹ Zie   2595 en   3118 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

3. Procedure

3.1. Nationale raadpleging

17. Overeenkomstig artikel 19 van de wet van 17 januari 2003 biedt de Raad van het BIPT elke persoon die rechtstreeks en persoonlijk bij een besluit betrokken is, de gelegenheid om vooraf gehoord te worden. Het BIPT mag overigens, op niet-discriminerende wijze, elke vorm van onderzoek en van openbare raadpleging organiseren (artikel 14 van de wet van 17 januari 2003).
18. Artikel 140 van de wet van 13 juni 2005 verplicht het BIPT om een openbare raadpleging te houden "wanneer een ontwerpbesluit van het BIPT aanzienlijke gevolgen zou kunnen hebben voor een relevante markt".
19. De nationale raadpleging **liep van XXXX**.
20. De bijdragen werden samengevat in **bijlage X**.

3.2. Advies van de Belgische Mededingingsautoriteit

21. Krachtens artikel 55, §§ 4 en 4/1, van de wet van 13 juni 2005, legt het BIPT zijn besluiten inzake marktanalyses voor aan de Belgische Mededingingsautoriteit die over 30 dagen beschikt om een advies te verstrekken.
22. Er werd een ontwerpbesluit voorgelegd aan de Belgische Mededingingsautoriteit (hierna: "BMA") op **XXX**.

3.3. Raadpleging van de regulatoren

23. Artikel 3 van het samenwerkingsakkoord¹² voorziet in de raadpleging door een reguleringsinstantie van de andere reguleringsinstanties voor elk ontwerpbesluit betreffende de elektronische-communicatienetwerken.
24. De geraadpleegde reguleringsinstanties beschikken over een termijn van 14 kalenderdagen om hun opmerkingen mee te delen aan de reguleringsinstantie die het ontwerp heeft voorgelegd. Binnen die termijn kan elk van de geraadpleegde reguleringsinstanties ook vragen om het ontwerpbesluit aanhangig te maken bij de CRC. De betrokken reguleringsinstantie neemt de opmerkingen in aanmerking die de andere regulerende instanties eraan bezorgd hebben en bezorgt de gewijzigde ontwerpbeslissing aan de andere regulerende instanties. Deze laatste beschikken dan over een termijn van 7 kalenderdagen

---

¹² Samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige (sic) Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische-communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecommunicatie of radio-omroep en televisie, M.B., 28 december 2006, 75371.

waarbinnen zij kunnen vragen dat de gewijzigde ontwerpbeslissing aanhangig wordt gemaakt bij de CRC.

25. Een ontwerpbesluit is aan de mediaregulatoren meegedeeld op [XXX].
26. De mediaregulatoren hebben de volgende opmerkingen geformuleerd: [XXX].

3.4. Europese raadpleging

27. Artikel 141 van de wet van 13 juni 2005 legt de voorwaarden en regels vast die van toepassing zijn inzake raadpleging door het BIPT van de Europese Commissie, BEREC en de nationale regelgevende instanties (NRI's) van de andere lidstaten.
28. In toepassing van deze bepalingen heeft het BIPT zijn ontwerpbesluit op [later in te vullen] aan de Europese Commissie genotificeerd. Het ontwerpbesluit is geregistreerd onder de code [later in te vullen].
29. Het besluit van de Europese Commissie is als bijlage [later in te vullen] opgenomen.

Deel II. Analyse van de kostenmodellen voor toegang tot het coax aansluitnetwerk

4. Introductie tot de kostenmodellen

4.1. Tariefbepaling

30. Voor de bepaling van deze tarieven wordt gebruik gemaakt van een bottom-up activity-based kostenmodel.
31. In de praktijk betekent dit dat er voor elke eenmalige kost, in de mate van het mogelijke, alle handelingen en eventuele andere kostelementen zijn geïdentificeerd die noodzakelijk zijn voor de efficiënte uitvoering van de desbetreffende taken.¹³ Hierbij wordt rekening gehouden met bepaalde praktische aspecten van het netwerk en van de interne organisatiestructuur van de kabeloperatoren.
32. Hierbij wordt ook rekening gehouden met andere aspecten van een efficiënte bedrijfsvoering, zoals bijvoorbeeld het feit dat het automatiseren van vaak voorkomende handelingen efficiënt is. Op de opmerking van Orange Belgium en [vertrouwelijk] dat het onduidelijk is hoe het BIPT de efficiëntie beoordeeld heeft, antwoordt het BIPT dat, wanneer bij het opstellen van de kosten aanzienlijke verschillen optraden tussen de kabeloperatoren en indien deze uitsluitend te wijten waren aan verschillen in efficiëntie, door het BIPT een alternatieve kost werd bepaald op basis van de meest efficiënte operator.
33. Tijdens de preconsultatie over de kostenmodellen heeft Orange Belgium opgemerkt dat efficiëntiewinsten eveneens in rekening moeten gebracht worden. Hij verwijst hiervoor naar enkele kostenmodellen van andere regulatoren. Het BIPT is van mening dat, door een efficiënte operator te beschouwen, reeds rekening wordt gehouden met deze efficiëntiewinsten. Bovendien worden voor eenmalige tarieven typisch geen toekomstige efficiëntiewinsten in rekening gebracht, aangezien deze samen met de veranderende HMC-tarieven¹⁴ moeten bekeken worden. Het is niet duidelijk of de kostenmodellen waarnaar Orange Belgium verwijst, ook eenmalige tarieven behandelen.
34. Daarnaast wordt er ook naar gestreefd om de tariefstructuur niet onnodig complex te maken.
35. Elke one-time fee omvat (eventueel) de volgende kostencomponenten:
  - 35.1. Direct toewijsbare personeelskosten: dit zijn alle tijdsbestedingen voor administratieve en operationele handelingen, technische interventies, verplaatsingstijden, e.d. die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de desbetreffende interventie. De duurtijd van elke handeling wordt vermenigvuldigd met het HMC-tarief van de werknemer van de kabeloperator die de handeling uitvoert. Indien de activiteit(en) in onderaanneming wordt uitgevoerd, zal het relevante tarief uit het contract met de onderaannemer worden gebruikt als kost voor deze activiteit;
  - 35.2. Indien van toepassing: materiaalkosten;

---

¹³ Overeenkomstig artikel 62 van de wet van 13 juni 2005 en artikel 51 van de wet van 5 mei 2017: "Wanneer het Instituut een van deze verplichtingen aan een operator oplegt, wordt rekening gehouden met de kosten verbonden aan efficiënte dienstverlening."

¹⁴ HMC of Hourly Man Cost: het uurtarief van een werkracht

- 35.3. Overhead- & IT-kosten: er wordt een uniform percentage, de Overhead- & IT--markup, toegepast op alle kosten;
36. Deze componenten worden in de volgende hoofdstukken van dit besluit besproken. De eventuele materiaalkosten worden behandeld samen met de direct toewijsbare personeelskosten.
37. Telenet beschikt niet over eigen techniekers voor wat betreft interventies op zijn netwerk, maar het werkt met twee verschillende onderaannemers, die elk op een gescheiden onderdeel van het kabelnetwerk actief zijn:
  - 37.1. In de gemeentes waar het kabelnetwerk eigendom is van Telenet zelf, werkt Telenet met de onderaannemer "Unit-T";
  - 37.2. In de gemeentes waar het kabelnetwerk niet het eigendom is van Telenet, maar van de desbetreffende intercommunales, werkt Telenet samen met "Fluvius System Operator CV" (afgekort tot Fluvius) om de activiteit uit te voeren.
38. Het BIPT stelt in dit besluit bij Telenet één tarief voor elke activiteit voor, onafhankelijk in welk deel van het kabelnetwerk van Telenet de activiteit plaatsvindt. Om het tarief te bepalen houdt het BIPT rekening met eventuele verschillen tussen beide gebieden en wordt er een gewogen gemiddelde gebruikt, op basis van het aantal lijnen in elk gebied.
39. VOO NV en Brutélé beschikken eveneens niet over eigen techniekers voor wat betreft interventies op hun netwerk gezien ze alleen met onderaannemers werken.
40. Wanneer in dit besluit sprake is van een "techniker van de kabeloperator", bedoelt het BIPT ofwel een "Telenet techniker" (zijnde één van de twee soorten hierboven vermelde techniekers in §37), ofwel een "VOO NV techniker" ofwel een "Brutélé techniker", naargelang van de kabeloperator die actief is op de locatie waar de activiteit uitgevoerd wordt.
41. Het BIPT zal gebruik maken van de gegevens die de kabeloperatoren hebben aangeleverd in de verschillende dataverzoeken om de one-time fees te bepalen. Indien het BIPT geen, onvolledige of niet pertinente gegevens heeft ontvangen en bijgevolg niet in staat is om op een duidelijke en transparante wijze de one-time fees vast te leggen, zal het BIPT alternatieven (zoals vergelijkbare tarieven bij andere operatoren of benchmarks) onderzoeken. Het BIPT wil evenwel benadrukken dat, tijdens een volgende herziening en indien er bruikbare gegevens beschikbaar zijn, de relevante tarieven zullen worden herrekend op basis van de beschikbare gegevens.
42. Orange Belgium merkte tijdens de raadpleging over de kostenmodellen op dat het niet vanzelfsprekend is om Proximus te beschouwen als een goede benadering van een efficiënte operator: kabeloperatoren kunnen efficiënter zijn aangezien het coaxnetwerk recenter is. Het BIPT antwoordt hierop dat Proximus reeds een stuk langer dan de kabeloperatoren gereguleerd wordt en dus deze gereguleerde wholesalediensten aanbiedt. Het is dus niet onlogisch te beschouwen dat Proximus door deze langere regulering reeds een mate van efficiëntie heeft bereikt die compenseert voor het feit dat het kopernetwerk ouder is dan het kabelnetwerk.

4.2. Niet-gemodelleerde diensten

43. De kostenmodellen werden opgesteld voor de diensten die in §5 worden aangehaald. Het BIPT herhaalt dat deze lijst werd opgemaakt in samenspraak met Telenet, VOO NV, Brutélé en de betrokken operatoren.
44. In het besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren worden de recurrente tarieven vastgelegd voor de toegang tot het kabelnetwerk van de kabeloperatoren. Deze tarieven vergoeden de kabeloperatoren voor de netwerkgerelateerde kosten, dit zijn de investeringsuitgaven (CAPEX) en exploitatiekosten (OPEX) nodig om het netwerk uit te rollen en te onderhouden.¹⁵ De eenmalige tarieven, zoals bepaald in het huidige besluit, hebben als doel eenmalige activiteiten te vergoeden die niet meteen gekoppeld zijn aan de uitrol en het onderhoud van het kabelnetwerk.
45. Soms is het onderscheid minder duidelijk en dient een afweging te worden gemaakt. Zo heeft het BIPT met betrekking tot de aanleg van de dropkabel (op het publieke domein) besloten om dit te behandelen als een eenmalig tarief, ook al zijn deze kosten gerelateerd aan de uitrol van het kabelnetwerk. Dit werd zo besloten omwille van het feit dat de frequentie ervan relatief laag is, waardoor een eenmalig tarief beter geschikt is¹⁶.
46. Tijdens de preconsultatie over de kostenmodellen in het huidig besluit ontving het BIPT de opmerking dat ook voor de implementatiekosten en de interconnectiekosten een eenmalig tarief diende te worden bepaald. Deze opmerkingen worden hieronder behandeld.

4.2.1. Implementatiekosten

47. Tijdens de voorafgaande raadpleging werd door enkele respondenten opgemerkt dat er niet in een tarief voorzien is voor de implementatiekosten voor de verstrekking van wholesalediensten aan een nieuwkomer.
48. In het verleden heeft de CRC een forfaitaire heffing toegestaan, bedoeld om de implementatiekosten te dekken (cf. besluit van de CRC van 11 december 2013 betreffende de wholesaletarieven voor de diensten voor toegang tot de kabelnetten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad). Dit besluit van 11 december 2013 werd echter vernietigd door het Marktenhof op 25 oktober 2017¹⁷.
49. Er bestaat vandaag dus geen enkele juridische basis waarop het hanteren van tarieven gedefinieerd in het retail-minusbesluit van 2013 kan gebaseerd worden. Dit standpunt wordt bevestigd in het recente arrest van het Marktenhof van 30 januari 2019 dat stelt dat:

---

¹⁵ Zie paragraaf 73 in het besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren voor televisieomroep in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en voor breedband (hierna het CRC besluit van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren).

¹⁶ Zie sectie 11.2 van het besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren.

¹⁷ Brussel 25 oktober 2017, 2014/AR/331, 2014/AR/399, 2014/AR/426, 2014/AR/465, 2016/AR/650, 2016/AR/739, 2016/AR/746 en 2016/AR/753.

"De beslissingen die steunden op de marktanalyse van 2011 werden door het hof van beroep bij eerder uitgesproken arresten allen nietig verklaard omwille van het verstrijken van de termijn van drie jaar tussen de laatste marktanalyse en de beslissing (die er op steunt). [...] Er kan dienvolgens - zonder de rechtspraak van het hof van beroep te schenden - geen re-integratie plaatsvinden van een marktanalyse van 2011 en er kan dan ook geen enkele 'feitelijke toestand' (die de rechten van de partijen voorlopig zou regelen) gehandhaafd of gesteund worden - rechtstreeks of onrechtstreeks) op een marktanalyse van 2011. "¹⁸

50. Het huidige geldende regime met betrekking tot prijscontrole en kostentoerekening wordt vastgelegd door het CRC-besluit van 29 juni 2018, waarin voorzien wordt in een verplichting tot het hanteren van billijke prijzen.¹⁹ Dit CRC-besluit bepaalt nergens dat de aanvankelijke implementatiekosten kunnen aangerekend worden.

51. Het CRC-besluit van 29 juni 2018 stelt wat dat betreft:

"Wat betreft de betaling van een implementation fee vindt het BIPT ten eerste dat zo'n vergoeding niet gerechtvaardigd is voor een operator die al het voordeel krijgt van wholesalebreedbanddiensten via de kabel. De uitbreiding van het huidige wholesalebreedbandaanbod naar een bitstreamaanbod impliceert immers maar een minimale inspanning. Het BIPT herinnert er overigens aan dat de betaling van een implementation fee een eerder uitzonderlijke praktijk is (er is bijvoorbeeld nooit een implementation fee ingevoerd voor de toegang tot de wholesalediensten van Proximus en Proximus vraagt geen implementation fee om toegang te krijgen tot zijn commerciële FTTH-aanbod). Bovendien leert de ervaring dat de toepassing van deze praktijk het aantal nieuwkomers beperkt: slechts één operator (vertrouwelijk) en één operator (Orange) heeft een implementation fee kunnen betalen om het voordeel van een gereguleerde toegang tot de kabelnetwerken te krijgen. Mocht blijken dat er rekening moet worden gehouden met implementatiekosten, zouden die worden behandeld in het kader van de ontwikkeling van de kostenmodellen en van eventuele onderliggende besluiten met betrekking tot de tarifiering van de wholesalediensten. "²⁰

52. Het CRC-besluit van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang tot de netwerken van de kabeloperatoren stelt overigens dat er aanleiding is om een gezamenlijke tenlasteneming toe te passen, zowel door de operator met een sterke machtspositie als door de operatoren die een beroep doen op de gereguleerde wholesaletoegangsproducten, van de IT-producten die specifiek zijn voor deze gereguleerde toegangsproducten²¹. Deze kosten worden teruggewonnen via de IT-mark-up.

53. Wat de andere (dan IT) kosten betreft die eventueel zouden kunnen worden beschouwd als implementatiekosten, meent het BIPT dat deze van bilaterale aard zijn, en dus door beide partijen worden gemaakt: het betreft bijvoorbeeld de personeelskosten verbonden aan implementatievergaderingen tussen beide partijen. Om gelijkaardige redenen als deze vermeld voor de IT-kosten, moet rekening worden gehouden met de principes voor minimaliseren van de kosten, van daadwerkelijke mededinging en winstverdeling. Deze principes pleiten voor een gezamenlijke tenlasteneming van de implementatiekosten die specifiek zijn voor de gereguleerde wholesaletoegangsproducten, zowel door de operatoren met een sterke machtspositie als door de operatoren die een beroep doen op deze producten.

¹⁸ Brussel, 2018/AR/1446-1453 en 2018/AR/1461, p. 79

¹⁹ Zie sectie 31.5 en 40.5 van het CRC-besluit van 29 juni 2018.

²⁰ CRC-besluit van 29 juni 2018, § 2601.

²¹ CRC-besluit van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, § 176.

Gezien de bilaterale aard van deze kosten, is het BIPT dan ook van mening dat elke operator zijn eigen kosten moet dragen, en dat er geen reden is om te voorzien in een specifieke eenmalige kost voor de implementatie van wholesaletoeegang voor een nieuwkomer.

54. Het zou daarentegen niet redelijk zijn om de voormelde principes toe te passen op activiteiten die de begunstigde operator op zich zou kunnen nemen maar die zouden worden uitgevoerd door de SMP-operator.

4.2.2. Interconnectiekosten

55. Tijdens de preconsultatie werd door Telenet gevraagd om het kostenmodel uit te breiden met een tarief voor de interconnectie tussen de netwerken van de kabeloperator en de begunstigde operator. Het BIPT is echter van mening dat de kosten van deze interconnectie verrekend moeten worden via de maandelijkse tarieven. Zoals hierboven aangehaald, behandelen de maandelijkse tarieven de netwerkgerelateerde kosten. Aangezien de interconnectieapparatuur een inherent deel uitmaakt van het netwerk van de kabeloperator, worden de kosten ervan dan ook in het kader van de maandelijkse tarieven behandeld.
56. Daarnaast meent het BIPT dat indien deze netwerkgerelateerde kost zou aangerekend worden als een eenmalige kost in de plaats van een maandelijks tarief, dit een potentiële toegangsbarrière zou kunnen vormen voor een begunstigde operator.
57. Bovendien stelt het BIPT vast dat een dergelijke aanrekening via een eenmalige kost geen courante praktijk is op de Belgische wholesale breedbandmarkt.
58. Het BIPT haalt verder aan dat, in lijn met bovenstaande standpunten, in het besluit van de CRC van 26 mei 2020 aangaande de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de kabelnetwerken reeds een specifiek tarief bepaald is voor de interconnectiekosten²². In het kostenmodel voor de maandelijkse kosten werd expliciet een kost berekend voor de Ethernet-poorten die worden opgezet ter hoogte van de interconnectiepunten²³. Het CRC besluit van 26 mei 2020 sluit echter niet uit dat er bepaalde eenmalige vergoedingen hieraan verbonden kunnen zijn. Echter, na de verschillende (pre-)consultaties over het kostenmodel aangaande de maandelijkse tarieven in december 2018 en over het ontwerpbesluit aangaande de maandelijkse tarieven in september 2019, heeft het BIPT geen activiteiten meer geïdentificeerd (naast diegene die reeds worden gedekt door de maandelijkse tarieven) waarvan de kosten moeten worden gedekt door eventuele eenmalige tarieven.

---

²² Besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, §254: "Om de alternatieve operatoren in staat te stellen om het verkeer gegenereerd door hun eindklanten te verzamelen, wordt een interconnectie ingevoerd. Voor deze interconnectie dienen Ethernet-poorten te worden opgezet ter hoogte van de interconnectiepunten. Het kostenmodel bepaalt de kosten van de Ethernet-poorten van 1 Gbps, 10 Gbps en 100 Gbps. De kosten van deze interfaces worden niet opgenomen in de kosten voor transport; de terugverdiening ervan moet dus worden toegestaan."

²³ Besluit van de CRC van 26 mei 2020 betreffende de maandelijkse tarieven voor wholesaletoeegang tot de netwerken van de kabeloperatoren, §257: "De kosten en tarieven voor de interconnectie-poorten omvatten de CAPEX en OPEX voor deze apparatuur (incl. met name de kosten voor aankoop, installatie en onderhoud van het materiaal) [...]".

59. Gezien het BIPT steeds zeer duidelijk heeft aangegeven dat het de geïdentificeerde interconnectiekosten als maandelijkse kosten beschouwt²⁴ en dat deze kosten behandeld worden in het CRC besluit van 26 mei 2020, is het bijgevolg niet nodig om bijkomende eenmalige tarieven gerelateerd aan de interconnectiedienst te bepalen in voorliggend besluit.

---

²⁴ Bij de initiële dataverzoeken voor het kostenmodel aangaande de maandelijkse tarieven (april 2018) werd expliciet gevraagd naar de kosten (inclusief installatie). Verder werd in het ontwerptariefbesluit over de maandelijkse tarieven dat in juli 2019 ter raadpleging werd aangeboden, een deel opgenomen ("12.6 Tarifiering van de interconnectie-interfaces") waarin wordt verduidelijkt dat het kostenmodel de kosten van de Ethernet-poorten bepaalt voor interconnectie, en dat deze omgezet worden in tarieven.

5. Analyse van de direct toewijsbare personeelskosten

60. De direct toewijsbare personeelskosten zijn alle tijdsbestedingen voor administratieve en operationele handelingen, technische interventies, verplaatsingstijden, e.d. die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan de desbetreffende interventie. De duurtijd van elke handeling wordt vermenigvuldigd met het HMC-tarief van de werknemer van de kabeloperator die de handeling uitvoert. Indien de activiteit(en) in onderaanneming wordt uitgevoerd, zal het relevante tarief uit het contract met de onderaannemer worden gebruikt als kost voor deze activiteit.
61. In dit hoofdstuk worden de direct toewijsbare personeelskosten van de verschillende gemodelleerde diensten geanalyseerd. Indien noodzakelijk, worden de vastgestelde problemen/onzekerheden in detail bestudeerd en waar nodig worden er correcties ingevoerd in het kostenmodel.
62. Daar elke one-time fee activiteit, die het onderwerp uitmaakt van dit besluit, een unieke context heeft, moeten de direct toewijsbare manpower-kosten van elke gemodelleerde dienst afzonderlijk bestudeerd worden.

5.1. Activatie en installatie

5.1.1. Introductie

63. De gemodelleerde kosten aangaande activatie en installatie worden in deze sectie samen behandeld.
64. Ter volledigheid, het betreft hier de kostenmodellen aangaande :
- 64.1. Activatie van een (nieuwe) lijn;

Deze dienst omvat alle activiteiten uitgevoerd door de helpdesk van de kabeloperator bij het activeren van één of meerdere diensten bij een klant van de begunstigde operator. Dit tarief wordt dus steeds gefactureerd. Indien een installatie noodzakelijk is bij de eindklant wordt een bijkomend tarief aangerekend, afhankelijk van welke partij deze installatie uitvoert. Deze dienst wordt gefactureerd op adresbasis, dit wil zeggen dat de activatiekosten ook geldt bij de verhuizing van een klant naar een ander adres.

De kabeloperatoren kunnen geen bijkomend tarief vragen voor manuele adresopzoeken daar de kost voor deze activiteit al vervat zit in dit activatietarief, dat altijd zal gefactureerd worden.

- 64.2. Installatie van een (nieuwe) lijn door een technicus van de kabeloperator volgens het "Single Visit" principe;

Deze dienst omvat alle activiteiten uitgevoerd door een technicus van de kabeloperator in het kader van installaties volgens het "Single Visit" principe, zoals

wordt beschreven in de referentieaanbiedingen. Dit tarief wordt steeds gefactureerd bovenop het activatietarief.

- 64.3. Installatie van een (nieuwe) lijn door een VOO NV techniker of Brutélé techniker volgens het "Dual Visit" principe;²⁵

Deze dienst omvat alle activiteiten uitgevoerd door een VOO NV techniker of Brutélé techniker in het kader van installaties volgens het "Dual Visit" principe, zoals wordt beschreven in de referentieaanbiedingen van VOO NV en Brutélé. Dit tarief wordt steeds gefactureerd bovenop het activatietarief. In dit tarief zit een materiaalkost van 10m dropkabel inbegrepen. Daar deze dienst ook activiteiten omvat aangaande het vervangen van de dropkabel, kan het tarief voor de installatie van een nieuwe dropkabel nooit samen aangerekend worden met dit tarief.

- 64.4. Installatie van een (nieuwe) lijn door een gecertificeerde techniker van de begunstigde operator volgens het "Single Installer" principe;

Deze dienst omvat alle activiteiten uitgevoerd door de helpdesk van de kabeloperator voor assistentie aan de begunstigde operator bij een installatie volgens het "Single Installer" principe.

- 64.5. Installatie van een nieuwe dropkabel of vervanging van een bestaande dropkabel door een techniker van de kabeloperator.

Deze dienst omvat alle activiteiten uitgevoerd door een techniker van de kabeloperator om, in opdracht van een begunstigde operator, de kabelaansluiting (installatie van een nieuwe kabel of vervanging van een bestaande kabel) uit te voeren tot aan de dichtstbijzijnde tap. De materiaalkost van de dropkabel is niet inbegrepen.

Dit tarief wordt gefactureerd bovenop het activatietarief en eventueel samen met het "Single Visit" tarief. Zoals in  64.3 reeds wordt aangehaald, kan dit tarief bij VOO NV en Brutélé niet worden aangerekend samen met het "Dual Visit" tarief.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een "standaard" aansluiting en een "complexe" aansluiting:

- Voor Telenet verwijst het BIPT naar de referentieaanbieding van Telenet, waar dit onderscheid nog dient opgenomen te worden.
- Bij VOO NV en Brutélé refereert een "complexe" installatie onder andere naar installaties waarbij graafwerken in het publieke domein nodig zijn, naar installaties zonder graafwerken waarbij de afstand tussen de TAP en de NIU te groot is of waarbij een uitbreiding van het netwerk noodzakelijk is (zoals een nieuwe TAP). Het BIPT verwijst voor een complete

---

²⁵ Het "Dual Visit"-principe is niet beschikbaar bij Telenet.

omschrijving naar het referentie aanbod van VOO NV en Brutélé, waar dit onderscheid nog opgenomen dient te worden.

Het tarief voor een "complexe" aansluiting wordt bij VOO NV en Brutélé bepaald op projectbasis. Alvorens gestart kan worden met de uitvoering van een "complexe" aansluiting dient een VOO NV of Brutélé medewerker een offerte hiervoor te maken. Voor het opstellen van deze offerte door de VOO NV of Brutélé medewerker wordt een uurtarief voorzien. Het totale bedrag voor het opstellen van de offerte wordt altijd aan de begunstigde operator gefactureerd of deze nu ingaat op de offerte of niet. Dit bedrag zal evenwel in mindering worden genomen van het offertebedrag voor de uitvoering van de werken, wanneer de begunstigde operator beslist om op de offerte in te gaan.

Bij Telenet is een vast tarief bepaald voor een "complexe" aansluiting.

5.1.2. Analyse

5.1.2.1. Specifieke opmerkingen over de berekening van de gemodelleerde diensten

65. Orange Belgium merkt tijdens de preconsultatie op dat het tarief voor de installatie van de dropkabel gelijk zou moeten zijn aan het tarief voor "Single Visit"²⁶. Het BIPT wijst erop dat de installatie van de dropkabel meer activiteiten omvat dan de "Single Visit"-dienst. Zo kan het bijvoorbeeld mogelijk zijn dat er nog graafwerken noodzakelijk zijn, dat de dropkabel nog moet bevestigd worden aan de gevel of dat er nog in de gevel moet geboord worden. De "Single Visit" behandelt voornamelijk de handelingen aan de tap.
66. Telenet merkt tijdens de preconsultatie op dat de kostenbepaling voor de activatie en installatie geen rekening houdt met het gegeven dat er voor sommige acties meerdere interacties nodig zijn met de OLO. Zo vermeldt hij dat er voor "order support" 1,3 interacties nodig zijn. Het BIPT haalt hierbij aan dat Telenet bij het leveren van de input het aantal minuten doorgaf die nodig zijn voor elke taak en dat dit aantal reeds het aangehaalde aantal interacties bevat. In het geval van de "order support" gaf de operator door dat er [vertrouwelijk] minuten nodig zijn per ticket. Dit getal werd verkregen als het product van [vertrouwelijk] minuten per interactie maal 1,3 interacties per ticket²⁷. Aangezien het model gebruik maakt van de [vertrouwelijk] minuten per ticket stelt het BIPT dat het correct aantal interacties is gebruikt in het model.

5.1.2.2. Het toevoegen van een "clawback" mechanisme

67. Orange Belgium en [vertrouwelijk] vragen in hun reactie op de preconsultatie om een "clawback" mechanisme toe te voegen, zijnde een financiële compensatie voor de uitgevoerde werken (zoals de installatie van een NIU) voor de begunstigde operator wanneer de eindklant binnen een bepaalde periode zou weggaan bij de begunstigde operator.

---

²⁶ In het "Single Visit" proces, worden de handelingen aan de tap nog uitgevoerd door een techniker van de SMP-operator. Dit is in tegenstelling met het "Single Installer" proces, waar deze handelingen worden uitgevoerd door een techniker van de begunstigde operator.

²⁷ Zie e-mail van Telenet van 25 november 2019

68. Het BIPT begrijpt het scenario dat deze respondenten beschrijven, maar merkt dan ook op dat hetzelfde scenario op gelijkaardige wijze in de tegenovergestelde zin kan plaatsvinden, waar de netwerkoperator een eindklant ziet vertrekken naar een begunstigde operator.
69. Het BIPT ziet dan op dit moment dan ook geen reden om een nieuw proces, inclusief het bepalen van een tarifiering voor de verschillende scenario's, op te stellen. Het BIPT vermoedt dat de enkele gevallen waarvan sprake, de ontwikkeling en implementatie van een dergelijk proces disproportioneel maakt.

5.1.2.3. Tarief voor activatie nieuwe lijn bij VOO NV en Brutélé

70. Voor de activatie van een nieuwe lijn stelt het BIPT vast dat de berekende kosten bij VOO NV en Brutélé veel hoger zijn dan bij Telenet zonder dat er hiervoor voldoende rechtvaardiging gegeven wordt, en dat deze kosten bijgevolg niet als efficiënt kunnen beschouwd worden. Het BIPT meent dat het tarief berekend voor Telenet een redelijke benadering is en stelt daarom voor om ook voor VOO NV en Brutélé het tarief van Telenet te gebruiken.²⁸

5.1.2.4. De installatiefrequentie van de NTP bij "Dual Visit" installaties bij VOO NV en Brutélé

71. Tijdens de dataopvraging, stelden VOO NV en Brutélé een installatiefrequentie van de NTP bij "Dual Visit" installaties voor van [vertrouwelijk]. Dit leek volgens het BIPT echter aan de hoge kant. Het BIPT heeft hierna de operationele gegevens van Orange Belgium opgevraagd en heeft deze installatiefrequentie aangepast naar [vertrouwelijk].
72. In hun reacties op de pre-consultatie van de kostenmodellen, zijn VOO NV en Brutélé van mening dat deze installatiefrequentie nu te laag wordt ingeschat omdat Orange Belgium voornamelijk de focus legt op de bestaande klantenbasis van VOO NV en Brutélé, waar de NTP minder zou moeten veranderd worden. Volgens VOO NV en Brutélé zou deze installatiefrequentie dus hoger moeten ingeschat worden, wanneer alle potentiële klanten op hun grondgebied in rekening zouden worden genomen.
73. Het BIPT kan op dit ogenblik niet nagaan op basis van concrete gegevens of deze redenering correct is. Daar er wel concrete gegevens beschikbaar zijn op basis van de historisch uitgevoerde installaties, zal het BIPT deze blijven gebruiken en blijft de installatiefrequentie dus onaangepast op [vertrouwelijk].
74. Het BIPT zal deze waarde bij een eventuele toekomstige herziening van deze tarieven herbekijken op basis van de meest recente brutogegevens.

5.1.2.5. Tarief voor "complexe" aansluitingen bij VOO NV en Brutélé

75. Tijdens de preconsultatie stelt Orange Belgium voor om bij VOO NV en Brutélé een vast tarief te bepalen voor de "complexe" aansluitingen omdat dit [vertrouwelijk].

---

²⁸ Zie in deze zin ook paragraaf **Error! Reference source not found.** van dit besluit.

76. Het BIPT haalt hierbij aan dat het tarief op projectbasis de standaard werkwijze is bij VOO NV/Brutélé en zijn onderaannemers. Verder vermeldt de respondent zelf dat [vertrouwelijk].
77. Het BIPT is daarom van mening dat voor VOO NV en Brutélé het tarief op projectbasis behouden kan worden. Evenwel zal het BIPT er op toezien dat, in het kader van de non-discriminatie, de klanten van de begunstigde operator en de kabeloperator op dezelfde manier behandeld zullen worden.

5.1.2.6. Tarief voor het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting bij VOO NV en Brutélé

78. In hun reacties op de kostenmodellen, stellen VOO NV en Brutélé de kost voor van het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting. Deze kost is gebaseerd op een geschatte doorlooptijd van [vertrouwelijk] uren.
79. Volgens het BIPT, lijkt een vast tarief voor deze handeling niet aan de orde. Een identieke handeling bestaat al een geruime tijd in de referentieaanbiedingen van Proximus, waar er wordt gewerkt met een uurtarief.
80. Deze kost voor het opstellen van een bestek voor een "complexe" aansluiting wordt berekend op basis van een uurtarief van [vertrouwelijk] EUR, waar bovenop nog eens de IT en Overhead markup worden toegepast. Dit is een groot verschil met het vast uurtarief van 68,59 EUR dat Proximus hanteert in zijn referentieaanbiedingen.
81. Het BIPT kan geen reden bedenken waarom het uurtarief dusdanig zou verschillen tussen het opmaken van een bestek voor complexe aansluitingen op het coax netwerk of op het koper netwerk. Het BIPT zal daarom voorstellen om hetzelfde uurtarief uit de referentieaanbieding van Proximus te gebruiken voor deze handeling.

5.2. De-activatie en de-installatie

5.2.1. Introductie

82. De gemodelleerde kosten aangaande de de-activatie en de-installatie diensten worden in deze sectie samen behandeld.
83. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :

83.1. De-activatie van een lijn;

Deze dienst omvat enkel de helpdeskactiviteiten uitgevoerd in het kader van het stopzetten van alle diensten bij een klant van een begunstigde operator. Dit tarief wordt niet gefactureerd wanneer de klant actief blijft op het kabelnetwerk bij een andere operator. Bovenop het de-activatie tarief kan nog een tarief voor de uitvoering van een de-installatie noodzakelijk zijn.

- 83.2. De-installatie van een lijn door de kabeloperator volgens het "Single Visit" principe;

Deze dienst omvat enkel de activiteiten uitgevoerd door een techniker van de kabeloperator in het kader van het uitvoeren van een de-installatie in opdracht van een begunstigde operator. Dit tarief wordt enkel aangerekend wanneer er effectief handelingen door een techniker van de kabeloperator werden uitgevoerd aan de tap van de eindklant, al dan niet met een bezoek bij de eindklant.

- 83.3. De-installatie van een lijn door een begunstigde operator volgens het "Single Installer" principe.

Deze dienst omvat enkel de activiteiten uitgevoerd door een gecertificeerde techniker van een begunstigde operator in het kader van het uitvoeren van een de-installatie.

Wanneer de de-installatie volledig wordt uitgevoerd door een gecertificeerde techniker van de begunstigde operator, dient er in principe geen enkele handeling meer worden uitgevoerd door een medewerker van de kabeloperator. Voor deze handeling dient dus geen tarief te worden aangerekend. Enkel het de-activatietarief kan aangerekend worden.

5.2.2. Analyse

5.2.2.1. Het tarief voor de-activatie van een lijn bij VOO NV en Brut  

84. Voor de de-activatie van een lijn stelt het BIPT vast dat de berekende kosten bij VOO NV en Brut   veel hoger zijn dan bij Telenet zonder dat er hiervoor voldoende rechtvaardiging wordt, en dat deze kosten bijgevolg niet als efficiënt kunnen beschouwd worden. Het BIPT meent dat het tarief berekend voor Telenet een redelijke benadering is en stelt daarom voor om ook voor VOO NV en Brut   het tarief van Telenet te gebruiken.²⁹

5.2.2.2. Het ontbreken van een tarief voor de-installatie door een begunstigde operator

85. In zijn reactie op de preconsultatie van de kostenmodellen, haalt Telenet aan dat er geen tarief wordt bepaald voor een de-installatie door een begunstigde operator. Volgens Telenet kunnen hier toch handelingen noodzakelijk zijn, waardoor een kost gerechtvaardigd is. Telenet haalt ook aan dat het hieromtrent de noodzakelijke input heeft gegeven.
86. Het BIPT bevestigt dat Telenet hieromtrent input heeft gegeven. Het BIPT heeft echter beslist om een tariefstructuur op te stellen waarin een verschil wordt gemaakt tussen "de-activatie" en "de-installatie". De input die Telenet heeft gegeven, werd gebruikt in het kostenmodel voor het "de-activatie" tarief³⁰, onafhankelijk of een "de-installatie" dient uitgevoerd te worden en wie deze dan uitvoert. Een begunstigde operator die dus zelf een "de-installatie" uitvoert, zal dus steeds nog het "de-activatie" tarief moeten betalen, dewelke de kosten dekt waar Telenet naar verwijst in zijn reactie.

²⁹ Zie in deze zin ook paragraaf **Error! Reference source not found.** van dit besluit.

³⁰ Dewelke wordt aangerekend volgens de bepalingen in  83.1.

5.2.2.3. Verschil tussen kost voor installatie en de-installatie bij Single Visit

87. Tijdens de preconsultatie stelt Telenet dat er geen prijsverschil zou mogen zijn tussen het tarief voor installatie en de-installatie door een techniker van de kabeloperator aangezien beide diensten nagenoeg dezelfde activiteit bevatten, namelijk het plaatsen of wegnemen van een filter op de tap.
88. Het BIPT begrijpt deze redenering maar merkt op dat [vertrouwelijk].
89. Het BIPT blijft daarom van mening dat er wel degelijk een aantoonbaar verschil is tussen de kost voor een installatie en een de-installatie.
90. Tot op heden heeft Telenet geen gegevens aan het BIPT bezorgd die toelaten het tarief voor een de-installatie te berekenen volgens [vertrouwelijk]. Het BIPT heeft daarom een eigen berekening gemaakt op basis van de reeds bestaande tarieven bij de onderaannemer van Telenet.

5.3. Reparatie

91. De gemodelleerde kosten aangaande de reparatiediensten worden in deze sectie samen behandeld.
92. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :

- 92.1. Reparatie door de kabeloperator van "Ingress"³¹ of "Current Leakage"³² problemen;

Indien een "Single Installer" installatie, uitgevoerd door een gecertificeerde techniker van de begunstigde operator, "Ingress" of "Current Leakage" problemen heeft veroorzaakt op het kabelnetwerk, zal dit tarief aangerekend worden.

Omwille van de complexiteit en onvoorspelbaarheid van deze problemen, stelt het BIPT voor om dit op basis van een uurtarief te factureren. Het voordeel van deze benadering is dat, wanneer een techniker van de kabeloperator reeds ter plaatse is, "ingress" of "current leakage" detecteert en het probleem oplost, een lager tarief zal gefactureerd worden dan wanneer een techniker zich moet verplaatsen naar de eindklant van de begunstigde operator.

- 92.2. Reparatie door de kabeloperator van andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage";

Wanneer bijvoorbeeld een "Single Visit/Dual Visit" installatie werd uitgevoerd door de kabeloperator, kan de begunstigde operator beroep doen op de kabeloperator voor een reparatie bij deze eindklant. De reparatie beperkt zich voor Telenet enkel

---

³¹ Ingress is het verschijnsel waarbij een extern elektromagnetisch signaal ruis en/of verstoring veroorzaakt op het gewenste signaal.

³² Current leakage is het verschijnsel waarbij stroom van een externe bron (zoals een 220V voeding) doorlekt naar de coax kabel en daar het gewenste signaal negatief beïnvloedt.

tot hetzelfde toepassingsgebied als bij "Single Visit", zoals wordt beschreven in de referentieaanbiedingen van Telenet³³. Voor VOO NV en Brutélé beperkt de reparatie zich tot hetzelfde toepassingsgebied als bij "Single/Dual Visit", zoals wordt beschreven in de referentieaanbiedingen van VOO NV en Brut  l  ³³.

Dit voorbeeld is niet exhaustief. Het BIPT stelt voor om voor alle reparaties uitgevoerd door de kabeloperatoren met uitzondering van "Ingress" of "Current Leakage" reparaties, hetzelfde tarief te factureren.

92.3. Wrongful Repair Request;

Indien de begunstigde operator een reparatieaanvraag indient bij de kabeloperatoren en een techniker van de kabeloperatoren verplaatst zich naar deze eindklant om vast te stellen dat het probleem wordt veroorzaakt door iets waarvoor de begunstigde operator verantwoordelijk is³⁴, zal dit tarief aangerekend worden.

5.4. De maandelijkse SLA Pro Repair huurkost

5.4.1. Introductie

93. De gemodelleerde kosten aangaande de maandelijkse SLA Pro Repair omvatten de bijkomende middelen die de kabeloperatoren moeten voorzien om deze diensten te kunnen leveren. In §2419 van het CRC besluit van 29 juni 2018, worden Telenet, VOO NV en Brutélé immers verplicht om deze dienst te voorzien
94. Tot op heden, hebben de kabeloperatoren hier geen invulling aan gegeven. Dit werd reeds besproken in het ontwerpbesluit van het BIPT in de versie van de publieke consultatie op datum van 14 april 2020 aangaande de analyse van referentieaanbiedingen van Telenet en Brutélé voor toegang tot het televisieaanbod en voor toegang tot het breedbandaanbod en in het ontwerpbesluit van het BIPT in de versie van de publieke consultatie op datum van 14 april 2020 aangaande de analyse van referentieaanbieding van VOO NV voor toegang tot het breedbandaanbod.
95. De kabeloperatoren hebben in de verschillende dataverzoeken geen gegevens aan het BIPT en Axon bezorgd die toelieten om een kostenmodel voor deze dienst op te bouwen. Bijgevolg dient het BIPT een alternatief te zoeken voor de tariefbepaling van deze dienst.
96. Het BIPT stelt aldus voor om hetzelfde maandelijkse tarief te gebruiken als voor de Enhanced SLA Repair dienst bij Proximus.

5.4.2. Analyse

97. In zijn reactie op de preconsultatie van de kostenmodellen, stelt Telenet dat ze niet akkoord kunnen gaan met dit tarief daar deze dienst nog niet wordt aangeboden en stelt voor om de

³³ Reparaties aan de tap zelf en hoger in het netwerk, worden beschouwd als een netwerkreparatie. Voor deze reparaties kan geen enkel tarief aan de begunstigde operator gefactureerd worden.

³⁴ Bijvoorbeeld de modem of de aansluiting aan de tap bij "Single Installer". Deze voorbeelden zijn niet exhaustief.

tariefbepaling uit te voeren op het moment dat de dienst wordt gedefinieerd en in de tussenperiode, het voorgestelde tarief te beschouwen. VOO NV en Brutélé stellen dat er momenteel geen data beschikbaar is over de maandelijkse kost voor SLA Pro Repair omdat de dienst nog niet wordt aangeboden. VOO NV en Brutélé vragen hierbij wel om de mogelijkheid te voorzien de prijzen aan te passen wanneer deze dienst effectief aangeboden wordt.

98. Ten eerste, benadrukt het BIPT dat het CRC besluit van 29 juni 2018 een duidelijke verplichting aan de kabeloperatoren oplegt wat betreft het opstellen van een SLA Pro en dat zij hiervoor over 3 maanden beschikten na de inwerkingtreding van dat besluit.³⁵ Dit wordt bevestigd in de ontwerpbesluiten van het BIPT in de versie van de publieke consultatie op datum van 14 april 2020 betreffende de goedkeuring van de referentieaanbiedingen van Telenet, VOO NV en Brutélé voor toegang tot het televisieaanbod in het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad en voor toegang tot het breedbandaanbod. Zoals ook daar wordt aangehaald, hebben de kabeloperatoren tot op heden geen stappen ondernomen om deze dienst te definiëren, waardoor het BIPT verplicht wordt om een alternatief te zoeken voor de tarifiering van deze dienst.
99. Ten tweede, verwijst het BIPT naar  41 waarin wordt verklaard dat, tijdens een volgende herziening en indien er bruikbare gegevens beschikbaar zijn, de relevante tarieven zullen worden herrekend op basis van de beschikbare gegevens.
100. Het tarief dat in dit besluit wordt vastgelegd, zal dus worden gebruikt tot een eventuele toekomstige herziening. Indien er dan bruikbare gegevens beschikbaar zijn, kan het BIPT bekijken of een andere tarifieringsmethode noodzakelijk is. Er is evenwel geen sprake dat dit tarief zal beschouwd worden als "tussentijds". Het BIPT zal bekijken of een herziening noodzakelijk is nadat het BIPT een eventueel voorstel van Telenet, VOO NV of Brutélé voor deze dienst heeft geëvalueerd en goedgekeurd.
101. Een andere respondent twijfelt of het tarief voor de dienst bij Proximus wel beschouwd kan worden als referentie voor het tarief van een kabeloperator. Het BIPT haalt hierbij aan dat de SLA Pro repair verbonden is met de extra mankracht die nodig is om in het geval van een defect de reparatietijd te verminderen. Hierbij kan redelijkerwijs verondersteld worden dat er gelijkaardige kosten zijn voor zowel Proximus als de kabeloperatoren.

5.5. Colocatie/co-mingling

5.5.1. Introductie

102. Deze gemodelleerde kosten omvatten de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen met betrekking tot "colocatie" of "co-mingling". Deze diensten dienen enkel ter ondersteuning voor het aanbieden van interconnectie op de locaties waar het netwerk van de begunstigde operator en de kabeloperatoren samenkomen.
103. VOO NV, Brutélé en Telenet hebben in de verschillende data opvragingen geen gegevens aan het BIPT en Axon bezorgd die toelieten om een kostenmodel voor deze diensten op te

---

³⁵ Overeenkomstig  2419 van het CRC besluit van 29 juni 2018.

bouwen. Bijgevolg dient het BIPT een alternatief te zoeken voor de tariefbepaling van deze dienst.

104. Het BIPT stelt aldus voor om dezelfde relevante tarieven te gebruiken als de "colocatie" of "co-mingling" diensten bij Proximus.
105. Indien bepaalde verwante faciliteiten (bijvoorbeeld interconnectie, colocatie, co-mingling...) zouden gedeeld worden door een begunstigde operator voor de toegang tot de netwerken van VOO NV en Brutélé, kan een tarief voor een zelfde dienst niet meer dan   n keer aangerekend worden.

5.5.2. Analyse

5.5.2.1. Algemeen

106. Tijdens de preconsultatie stelden Orange Belgium en [vertrouwelijk] dat de kosten voor colocatie en co-mingling voor het kopernetwerk geen goede referentie vormen voor de kosten voor het kabelnetwerk, onder andere omdat voor deze laatste de gebruikte ruimte in het algemeen kleiner is en deze minder energie zou verbruiken.
107. Vooreerst merkt het BIPT hierbij op dat er door deze operatoren geen enkel bewijs wordt gegeven over deze uitspraak. Verder benadrukt het BIPT nog dat de kosten voor colocatie en co-mingling diensten in principe niet rechtstreeks afhangen van het type netwerk. Deze worden immers aangerekend via een tarief per verbruikseenheid waarbij bijvoorbeeld het aangerekende tarief voor het gebruik van een ruimte bepaald wordt op basis van het aantal ingenomen vierkante meters. Dit betekent bijgevolg dat, indien de begunstigde operator minder ruimte (of minder energie) verbruikt, dit in de aangerekende tarieven zal verwerkt zitten.

5.5.2.2. Colocatie/co-mingling bij Telenet

108. Het BIPT heeft in het kader van de consultatie van het ontwerpbesluit van het BIPT in de versie van de publieke consultatie op datum van 14 april 2020 aangaande de analyse van referentieaanbieding van Telenet voor toegang tot het televisieaanbod en voor toegang tot het breedbandaanbod een nieuwe bijlage ontvangen van Telenet met nieuwe specificaties (inclusief een nieuwe tariefstructuur) aangaande de colocatie/co-mingling dienst van Telenet.
109. Het BIPT zal deze bijlage van Telenet behandelen in een afzonderlijke pre-consultatie.

5.5.2.3. Colocatie/co-mingling bij VOO NV en Brutélé

110. In hun reacties op de preconsultatie van de kostenmodellen, stellen zowel VOO NV als Brutélé dat er momenteel geen data beschikbaar zijn omdat de dienst nog niet wordt aangeboden. VOO NV en Brutélé vragen hierbij wel om de mogelijkheid te voorzien de prijzen aan te passen wanneer deze dienst effectief aangeboden wordt.

111. Het BIPT verwijst naar §41 waarin wordt verklaard dat, tijdens een volgende herziening en indien er bruikbare gegevens beschikbaar zijn, de relevante tarieven zullen worden herrekend op basis van de beschikbare gegevens.

5.6. Ondersteunende diensten voor installaties

5.6.1. Introductie

112. Deze gemodelleerde kosten omvatten de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen met betrekking tot de ondersteuning van installaties.

113. Ter volledigheid, het betreft hier de gemodelleerde kosten aangaande :

113.1. Opnieuw inboeken van een techniker van de kabeloperatoren voor een klantenbezoek op een nieuwe datum;

113.2. Annuleren van een reeds gepland bezoek van een techniker van de kabeloperatoren;

113.3. Useless Visit;

Dit tarief zal aangerekend worden aan de begunstigde operator wanneer de techniker van de kabeloperatoren, na bezoek bij de eindklant, geen interventie kan uitvoeren op de geplande datum omwille van redenen die niet aan de kabeloperatoren kunnen verweten worden. De kabeloperator zal moeten kunnen bewijzen dat de techniker is langs geweest bij de eindklant van de begunstigde operator.

113.4. Migratie van profielen of producten;

113.5. Configuratie van een nieuw profiel;

113.6. Technische ondersteuning (uurtarief).

Dit uurtarief zal enkel aangerekend worden voor geleverde ondersteuning over het referentieaanbod aan operatoren of andere bedrijven die nog geen wholesaleklant zijn bij de kabeloperator. Dit tarief zal niet aangerekend worden aan wholesaleklanten.

5.6.2. Analyse

5.6.2.1. Massamigraties

114. Tijdens de raadpleging over de kostenmodellen vroeg Orange Belgium om ook een tarief te voorzien voor massamigraties, waarbij bijvoorbeeld meerdere klanten tegelijk een ander profiel zouden krijgen.

115. Het BIPT begrijpt deze vraag en erkent dat dergelijke massamigraties moeten mogelijk zijn. Echter kan het BIPT geen tarief hiervoor bepalen, daar dit afhankelijk is van meerdere parameters (zoals het aantal klanten en de complexiteit van de migratieregels) dewelke pas beschikbaar zullen zijn bij de aanvraag tot massamigratie. Het BIPT stelt daarom voor om deze massamigraties te behandelen via een offerte op projectbasis, dewelke ook enkel op de kosten moet gebaseerd zijn. Het BIPT zal bij een eventueel dispuut steeds deze offerte kunnen verifiëren en nagaan of voldaan wordt aan de verplichting tot kostenoriëntatie.

5.6.2.2. De tarieven voor migraties en configuraties van profielen

116. Orange Belgium merkte tijdens de raadpleging over de kostenmodellen op dat de tarieven voor migraties en configuraties van profielen enkel [vertrouwelijk], daar deze volledig geautomatiseerd zijn.
117. Het BIPT wil aanhalen dat dit niet helemaal het geval is en dat deze tarieven een kost voor manuele interactie omvatten. Daarnaast zit de kost voor automatisering van deze activiteiten reeds vervat in de IT-markup.
118. Voor de migratie van profielen of producten stelt het BIPT vast dat de berekende kosten bij VOO NV en Brutélé veel hoger zijn dan bij Telenet zonder dat er hiervoor voldoende rechtvaardiging gegeven wordt, en dat deze kosten bijgevolg niet als efficiënt kunnen beschouwd worden. Het BIPT meent dat het tarief berekend voor Telenet een redelijke benadering is en stelt daarom voor om ook voor VOO NV en Brutélé het tarief van Telenet te gebruiken.³⁶

5.6.2.3. De tarieven voor het annuleren en opnieuw inboeken van een technikerbezoek

119. In zijn reactie op de preconsultatie van de kostenmodellen, haalt Telenet aan dat er een opsplitsing zou moeten worden gemaakt in het geval dat de begunstigde operator een annulering van een technikerbezoek aanvraagt. Indien de annulering wordt aangevraagd binnen de 24 uur, zou het volledige tarief voor de installatie moeten aangerekend worden.
120. Orange Belgium maakt een vergelijkbare opmerking aangaande het herboeken van een technikerbezoek, maar is van mening dat er enkel een tarief kan aangerekend worden voor herboekingen, ingediend op de dag zelf van het geplande bezoek of op de dag ervoor, vanaf 12h00. Orange Belgium verwijst hiervoor naar de referentieaanbieding van Proximus, waarin ook een verschil wordt gemaakt tussen "hard" en "light" requests.
121. Het BIPT kan zich vinden in het voorstel van beide operatoren om een onderscheid te maken, naar gelang het tijdstip van de ingediende aanvraag. Daar beide operatoren ook verwijzen naar de huidige werkwijze in de referentieaanbieding van Proximus, stelt het BIPT voor om dezelfde definitie in te voeren, aangaande "hard" en "light" requests, zijnde tussen aanvragen ingediend op de dag zelf van het geplande bezoek of op de dag ervoor, vanaf 12h00. Het BIPT wil ook erkennen dat een techniker die ingepland staat voor het uitvoeren van een bezoek en waarvan het bezoek door een "hard" request wordt geannuleerd, waarschijnlijk niet meer zal kunnen ingeboekt worden voor een andere interventie. Daarenboven schat het BIPT in dat deze aantallen beperkt zullen zijn. Het BIPT zal daarom voorstellen om het tarief van VOO te beschouwen als het tarief voor "light" requests en voor "hard" requests, een

---

³⁶ Zie in deze zin ook paragraaf **Error! Reference source not found.** van dit besluit.

formule te gebruiken, vergelijkbaar met de referentieaanbieding van Proximus, zijnde de helft van het relevante installatietarief voor "hard" herinboekingen en het volledige installatietarief voor "hard" annulaties.

5.7. Ondersteunende diensten voor tv-kanalen³⁷

5.7.1. Introductie

122. Dit kostenmodel beschrijft de verschillende diensten die een begunstigde operator kan afnemen met betrekking tot het indienststellen van tv-kanalen.
123. Ter volledigheid, het betreft hier de kostenmodellen aangaande:
  - 123.1. Toevoegen/aanpassen/verwijderen van een gedeeld tv-kanaal;
  - 123.2. Toevoegen/aanpassen/verwijderen van een eigen tv-kanaal.
124. Naar aanleiding van de opmerking van Orange Belgium tijdens de preconsultatie, verduidelijkt het BIPT dat deze tarieven enkel aangerekend worden in het geval dat de dienst gevraagd werd door de alternatieve operator.

5.7.2. Analyse

125. Zowel in haar antwoord op de dataverzoeken als in haar reactie op de preconsultatie van de kostenmodellen, stelt Telenet dat er [vertrouwelijk] mandagen noodzakelijk zijn om een eigen tv-kanaal van een begunstigde operator beschikbaar te maken. Voor een gedeeld tv-kanaal wordt er een hoeveelheid van [vertrouwelijk] nodig geacht. Telenet meent dat [vertrouwelijk] mandagen noodzakelijk zijn om een eigen tv-kanaal toe te voegen omdat dit een arbeidsintensief proces zou zijn, waarbij meerdere teams binnen Telenet betrokken zouden zijn.
126. Het BIPT beschikt over geen enkele informatie die een verschil zou aantonen tussen de uitvoeringstijd die nodig is voor de Telenet-werknemers om een eigen tv-kanaal toe te voegen, en de tijd nodig om een gedeeld tv-kanaal toe te voegen. Volgens het BIPT is het enige verschil tussen beide dat de begunstigde operator het eigen tv-kanaal succesvol moet kunnen aanleveren aan Telenet (volgens zijn specificaties), wat volledig de verantwoordelijkheid is van de begunstigde operator. Eens dit succesvol is, volgen volgens het BIPT dezelfde stappen als voor het toevoegen van een gedeeld tv-kanaal.
127. Aangezien het BIPT tot nu toe geen informatie heeft ontvangen die het door Telenet aangekaarte verschil in werkdagen voldoende beargumenteert, blijft het BIPT bij zijn standpunt.

---

³⁷ Dit hoofdstuk van het besluit betreft enkel Telenet en Brutélé, in overeenstemming met de bevoegdheid van het BIPT terzake.

6. Analyse van de overhead- en IT-kosten

128. Door de gelijkaardige berekening van zowel de overhead- als IT-kosten, worden beide behandeld in dit hoofdstuk.
129. De overhead- en IT-kosten worden door een Equi-proportionate Mark-up toegewezen aan de verschillende eenmalige tarieven.
130. Een Equi-proportionate mark-up (EPMU) is een veel gebruikte methode voor de toewijzing van gemeenschappelijke kosten³⁸. In deze methode, wordt een percentage bepaald dat wordt toegepast op de kosten. Dit percentage wordt bepaald als een ratio van de totale relevante incrementele kosten op de totale relevante gemeenschappelijke kosten. Een EPMU toepassen is eenvoudig en resulteert in een gelijkvormige behandeling van alle relevante dienstenkosten.
131. Voor de bepaling van de EPMU mark-up voor de overhead³⁹ en IT-kosten worden dezelfde waarden gebruikt als deze uit het besluit van de CRC van 26 mei 2020 aangaande de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang tot de kabelnetwerken. Deze waarden worden vastgelegd als 7,50% voor de IT markup en 5,00% voor de overhead markup.
132. Over de IT-markup werden verschillende commentaren ontvangen tijdens de preconsultatie over het kostenmodel:
- 132.1. Deze zou enkel wholesalerelateerde kosten moeten omvatten. Het BIPT antwoordt hierop dat deze markup de IT-kosten omvat gerelateerd aan de systemen die nodig zijn voor de ondersteuning van de wholesalediensten. Deze markup bevat dan ook geen zuiver retailgerelateerde kosten die niet van toepassing zijn voor de wholesalediensten.
- 132.2. Deze is te hoog. Het BIPT verwijst naar de argumentatie aangehaald in het CRC besluit van 26 mei 2020 aangaande de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang tot de kabelnetwerken. De markups werden afgetoetst met een internationale benchmark en zijn geacht hiermee in lijn te zijn.
- 132.3. Deze zou lager moeten zijn dan de markup gehanteerd in het tariefbesluit voor de maandelijkse tarieven voor wholesaletoegang. Het BIPT ziet niet in waarom dit het geval zou zijn: het idee van een markup is net dat er een zelfde percentage gehanteerd wordt op alle kosten. De IT-markup omvat alle IT-diensten nodig voor de ondersteuning van wholesalediensten, waarbij deze via een percentage worden toegerekend aan de relevante kostenbasis. De IT-mark-up die het BIPT gebruikt voor de maandelijkse tarieven, werd gebaseerd op een aftoetsing met verschillende bronnen, en ligt in de buurt van de berekende waarde op basis van de eigen gegevens van de Belgische operatoren. Deze berekende waarde maakt geen onderscheid tussen netwerkgerelateerde IT-kosten en IT-kosten horende bij de eenmalige diensten. Het BIPT besluit dan ook dat een onderscheid tussen de mark-

---

³⁸ Gemeenschappelijke kosten zijn kosten die eigen zijn aan meerdere diensten en niet op een eenduidige wijze kunnen toegewezen worden aan een afzonderlijke dienst.

³⁹ Hierbij horen de IT overhead kosten.

up in het rental fees-kostenmodel en deze van het OTF-kostenmodel niet gerechtvaardigd is.

7. Besluit, inwerkingtreding, beroepsmogelijkheden en handtekeningen

7.1. Besluit en inwerkingtreding

133. Op [datum] is de Raad van het BIPT bijeengekomen en heeft het beslist dat de referentieaanbiedingen van Telenet, VOO NV en Brutélé integraal aan de opmerkingen in dit besluit moeten worden aangepast. Dit besluit van het BIPT treedt in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de publicatie van dit besluit op de website van het BIPT.
134. Het BIPT vraagt aan Telenet, VOO NV en Brutélé om haar referentieaanbieding aan te passen in overeenstemming met de onderstaande tabellen:

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Activatie van een (nieuwe) lijn	3,83 EUR	3,83 EUR	3,83 EUR
Installatie van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Single Visit")	38,35 EUR	43,53 EUR	39,67 EUR
Installatie van een (nieuwe) lijn door een techniker van de kabeloperator ("Dual Visit")	NA	78,18 EUR	76,04 EUR
Installatie van een (nieuwe) lijn door een gecertificeerde techniker van de begunstigde operator ("Single Installer")	1,65 EUR	2,39 EUR	2,39 EUR
Installatie van een "standaard" dropkabel	95,46 EUR	118,43 EUR	117,16 EUR
Installatie van een "complexe" dropkabel	446,92 EUR	Op offertebasis	Op offertebasis
Opstellen van de offerte voor een installatie van een "complexe" dropkabel	NA	68,59 EUR/h	68,59 EUR/h

Tabel 1: overzicht van de activatie en installatie tarieven

	Telenet	VOO NV	Brutélé
De-activatie van een lijn	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
De-installatie van een lijn door een techniek van de kabeloperator ("Single Visit")	15,96 EUR	24,10 EUR	16,71 EUR
De-installatie van een lijn door een gecertificeerde techniek van de begunstigde operator ("Single Installer")	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR

Tabel 2: overzicht van de de-activatie en de-installatie tarieven

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Reparatie door een techniek van de kabeloperator van "Ingress" of "Current Leakage" problemen (prijs per uur)	88,03 EUR/h	88,03 EUR/h	88,03 EUR/h
Reparatie door een techniek van de kabeloperator van andere problemen dan "Ingress" of "Current Leakage"	106,88 EUR	106,88 EUR	106,88 EUR
Wrongful Repair Request	78,75 EUR	88,03 EUR	88,03 EUR

Tabel 3: overzicht van de reparatie tarieven

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Enmalig tarief voor configuratie van systemen en resources⁴⁰	2.000,47 EUR	2.000,47 EUR	2.000,47 EUR
Enhanced SLA Repair (als maandelijks toelage)	5,65 EUR	5,65 EUR	5,65 EUR

Tabel 4: overzicht van het Enhanced SLA Repair tarief

⁴⁰ Dit tarief kan slechts 1 maal aangerekend worden per begunstigde operator, wanneer deze een eerste "Enhanced SLA Repair" lijn bestelt.

VOO NV en Brutélé	
Quotation fee (per rack)	224,87 EUR
Installatie van bijkomende 230V voedingskabel	310,01 EUR
Power 48 V (DC) (per Ampère) (per nieuwe bestelling, uitbreiding in m² of power upgrade)	344,95 EUR
Power 230 V (AC) (per Ampère) (per nieuwe bestelling, uitbreiding in m² of power upgrade)	249,34 EUR
HVAC 48 V (DC) (per Ampère) (per nieuwe bestelling, uitbreiding in m² of power upgrade)	154,13 EUR
HVAC 230 V (DC) (per Ampère) (per nieuwe bestelling, uitbreiding in m² of power upgrade)	662,61 EUR
Administratie (per nieuwe bestelling of uitbreiding)	3083,67 EUR
Administratie (power upgrade)	1116,89 EUR
Gebruikte oppervlakte (per m² en per jaar)	114,89 EUR
Administratie voor aanvragen van milieuvergunning	737,41 EUR
Verbruik 48V (EUR/Ampère / EUR/KwH)	151,61 EUR / 0,3235 EUR
Verbruik 230V (EUR/Ampère / EUR/KwH)	335,19 EUR / 0,1664 EUR
Verbruik HVAC	30% bijtellen bij verbruik 48V of 230V
Administration fee 48V (per site en per OLO en per jaar)	20,51 EUR
Administration fee 230V (per site en per OLO en per jaar)	11,61 EUR

Tabel 5: overzicht van de tarieven voor colocatie/co-mingling voor VOO NV en Brutélé

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Opnieuw inboeken van een techniker voor een klantenbezoek op een nieuwe datum ("hard" request op de dag zelf of de dag ervoor vanaf 12h00)	50% van het installatietarief	50% van het installatietarief	50% van het installatietarief
Opnieuw inboeken van een techniker voor een klantenbezoek op een nieuwe datum ("light" request)	5,66 EUR	5,66 EUR	5,66 EUR
Annuleren van een reeds gepland bezoek van een techniker ("hard" request op de dag zelf of de dag ervoor vanaf 12h00)	100% van het installatietarief	100% van het installatietarief	100% van het installatietarief
Annuleren van een reeds gepland bezoek van een techniker ("light" request)	5,66 EUR	5,66 EUR	5,66 EUR
Useless Visit	41,63 EUR	41,63 EUR	41,60 EUR
Migratie van profielen of producten	1,65 EUR	1,65 EUR	1,65 EUR
Configuratie van een nieuw profiel	103,5 EUR/h	103,5 EUR/h	103,5 EUR/h
Technische ondersteuning (uurtarief)	103,5 EUR/h	103,5 EUR/h	103,5 EUR/h

Tabel 6: overzicht van de tarieven voor ondersteunende diensten voor installaties

	Telenet	VOO NV	Brutélé
Toevoegen/aanpassen/verwijderen van een gedeeld TV kanaal	614,25 EUR	- ⁴¹	774,00 EUR
Toevoegen/aanpassen/verwijderen van een eigen TV kanaal	614,25 EUR	-	774,00 EUR

Tabel 7: overzicht van de tarieven voor ondersteunende diensten voor TV kanalen

⁴¹ Voor wat betreft de vaststelling van de prijzen met betrekking tot de wholesalediensten voor toegang tot omroep voor VOO NV wordt verwezen naar de andere besluiten van de CRC.

135. Het BIPT vraagt aan Telenet, VOO NV en Brutélé, overeenkomstig artikel 59,   6, vierde lid, van de wet van 13 juni 2005, om de aangepaste versie van zijn voorstel te sturen 30 dagen na de publicatie van dit besluit. Het BIPT zal de conformiteit van deze gewijzigde versie nagaan voor ze gepubliceerd wordt.

136. Tenslotte wil het BIPT Telenet, VOO NV en Brutélé eraan herinneren dat, overeenkomstig artikel 59,   5, van de wet van 13 juni 2005, het BIPT het referentieaanbod te allen tijde moet kunnen wijzigen om rekening te houden met de ontwikkeling van de aanbiedingen van de kabeloperatoren en de verzoeken van de begunstigen.

7.2. Beroepsmogelijkheden

137. Overeenkomstig artikel 2, § 1 van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het Marktenhof, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.
138. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

7.3. Ondertekening

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Jack Hamande
Lid van de Raad

Luc Vanfleteren
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
Voorzitter van de Raad